

La mateixa cistella en tres llocs: per què el preu no és el mateix

Treball de camp per parelles: anotar el preu de cinc productes idèntics en un supermercat gran, una botiga de barri i una web, comparar el cost total de la cistella i explicar les diferències amb els conceptes de la unitat, del nombre de venedors a la diferenciació i els preus psicològics.

DURADA

1 setmana de camp + 1 sessió de 50 min

AGRUPAMENT

parelles

UNITAT 3

Els mercats: oferta, demanda i competència

MATERIALS

- Plantilla d'arreplega de preus impresa, una per parella
- Mòbil per a consultar la web del comerç electrònic i per a anotar (amb permís a la botiga)
- Calculadora i full de càlcul per a la posada en comú
- Projector per a la taula comuna de la classe

ENCAIX CURRICULAR · Sabers Mercado, demanda y oferta, Equilibrio de mercado y desplazamientos, Precios máximos y mínimos, Estructuras de mercado y competencia, La CNMC y la defensa de la competencia · **Comp. específiques** CE2 · **Comp. clau** CD, STEM, CPSAA, CC

Plantejament

En la unitat hem dit que en un mercat competitiu el preu tendix a ser un de sol, perquè ningú no pot cobrar més del que cobren els altres sense quedar-se sense clients. Comprovareu si això es complix al vostre barri. Pista: no del tot, i les raons per les quals no es complix són justament el que estem estudiant.

Durant una setmana, cada parella anota el preu dels **mateixos cinc productes** en tres llocs distints: un **supermercat gran**, una **botiga de barri o xicotet comerç** i una **web de compra en línia**. Han de ser exactament el mateix producte: mateixa marca, mateix format, mateixos grams. Si canvieu de format, no esteu comparant preus, esteu comparant coses distintes.

Després, a classe, ajuntarem les dades de totes les parelles i vorem quant varia la mateixa cistella dins del mateix poble o la mateixa ciutat. La resposta sol sorprendre.

Objectius didàctics

- Arreplegar dades de preus de manera sistemàtica i comparable, documentant la font i la data.
- Calcular el cost d'una cistella i les diferències percentuals entre establiments.
- Explicar les diferències amb els conceptes de la unitat: nombre de venedors, diferenciació, costos, comodat i preus psicològics.
- Valorar quant suposa a l'any triar on es compra, sense caure en el «el que és barat sempre és millor».

La cistella

Trieu cinc productes que la vostra família compre de veritat. Una selecció que funciona bé:

#	PRODUCTE	FORMAT EXACTE (MARCA I GRANDÀRIA)
1	Llet sencera	bric d'1 L, marca _____
2	Oli d'oliva verge extra	botella d'1 L, marca _____
3	Pa de motle	paquet de ____ g, marca _____
4	Gel de dutxa	pot de ____ ml, marca _____
5	Un producte a la vostra elecció	_____

Plantilla d'arreplega (una per parella)

Localitat: _____ Dates del treball de camp: ___/___ a ___/___

	Supermercat	Botiga de barri	En línia
Nom de l'establiment	_____	_____	_____
Producte 1	_____ €	_____ €	_____ €
Producte 2	_____ €	_____ €	_____ €
Producte 3	_____ €	_____ €	_____ €
Producte 4	_____ €	_____ €	_____ €
Producte 5	_____ €	_____ €	_____ €
TOTAL CISTELLA	_____ €	_____ €	_____ €
Despeses d'enviament (si n'hi ha)	—	—	_____ €

Regles de camp. Anoteu el preu del producte **sense oferta temporal** i, si només el trobeu en oferta, apunteu les dues xifres. Fixeu-vos en el **preu per litre o per quilo** que apareix a l'etiqueta xicoteta: és el que permet comparar de veritat. I demaneu permís abans de fotografiar dins d'una botiga: no tots els comerços ho permeten, i la bona educació també és treball de camp.

Passos

- 1. Preparació a classe (10 min de la sessió anterior).** Tancar la llista de cinc productes amb marca i format, perquè tota la classe compare el mateix.
- 2. Treball de camp (una setmana).** Les tres visites, amb data anotada. La consulta en línia es fa el mateix dia que l'última visita física, perquè la comparació siga justa.
- 3. Càlculs (15 min de la sessió).** Total de cada cistella, diferència en euros i en percentatge respecte a la més barata, i estimació del que suposaria a l'any comprant una vegada per setmana.
- 4. Taula comuna (15 min).** Es bolquen els totals de totes les parelles en una taula projectada. Es calcula la cistella més cara i la més barata de la classe.
- 5. Explicació econòmica (15 min).** Per grups, assigneu a cada diferència una causa de la unitat i defeneu-la: nombre de venedors a la zona, costos de l'establiment, diferenciació i servici, comoditat i horari, despeses d'enviament, preus psicològics (9,99 €).
- 6. Tancament (5 min).** Cada parella escriu una recomanació de tres línies per a una família del barri.

Preguntes d'anàlisi

- Quin producte varia més de preu entre els tres llocs? I quin varia menys? Per què creieu que ocorre?
- Si la botiga de barri és més cara, per què continua tenint clients? Enumereu almenys tres raons que no siguen el preu.
- La web és realment més barata una vegada sumades les despeses d'enviament i el temps d'espera?
- En quin dels tres establiments diríeu que hi ha més competència a prop? Es nota en els preus?

Criteris d'avaluació

CRITERI	DESCRIPCIÓ	PES
Rigor de les dades	Mateix producte i format en els tres llocs, amb dates i establiments anotats	30 %
Càlculs	Totals, diferències en percentatge i estimació anual correctes	25 %
Explicació econòmica	Relaciona cada diferència amb un concepte de la unitat	30 %
Recomanació final	Conclusió raonada i sense simplificar	15 %

Variants i extensions

- **Amb suport:** tres productes en compte de cinc i només dos establiments.
- **Per a qui va sobrat:** repetir la cistella un mes després i calcular la inflació de la vostra pròpia cistella. És exactament el que fa l'INE amb centenars de milers de preus cada mes, i és el pont amb la Unitat 4.
- **Variant sense eixir de l'aula:** fer les tres consultes en webs de supermercats distints. Es perd el treball de camp, però es guanya temps i continua funcionant.
- **Contrast amb una font oficial:** comparar les vostres conclusions amb l'estudi anual de preus de supermercats de l'OCU, que cada any troba diferències de més de 1.000 € a l'any entre la cistella més cara i la més barata d'una mateixa ciutat.

Solució orientativa

Per al professorat: passos de la resolució de l'exercici.

- 1. Càlcul base.** Cost de la cistella = suma dels cinc preus en cada establiment. Diferència en percentatge respecte al més barat = $(\text{cistella} - \text{cistella més barata}) / \text{cistella més barata} \times 100$.
- 2. Exemple orientatiu** (xifres de mostra, no reals): 18,40 € al supermercat, 21,90 € a la botiga de barri i 19,60 € a la web. La botiga de barri ix un $(21,90 - 18,40) / 18,40 \times 100 = \mathbf{19,0\%}$ més cara; la web, un **6,5 %** més.
- 3. Estalvi anual.** Si la diferència setmanal fora de 3,50 €, en un any serien $3,50 \times 52 = \mathbf{182\ €}$. Amb la cistella completa d'una família, les diferències que publica l'OCU cada any arriben a més de 1.000 €.

Material obert de profedeeconomia.es · Llicència Creative Commons BY-NC-SA · Currículum LOMLOE